

Лисейко Костянтин

аспірант, кафедра спортивно-педагогічних дисциплін

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Яців Ярослав

канд. педагогічних наук, професор, кафедра спортивно-педагогічних дисциплін

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»,

Пітин Мар'ян

д-р фіз. виховання і спорту, професор, кафедра теорії спорту та

фізичної культури, Львівський державний університет фізичної культури

імені Івана Боберського

ЗМІСТ ЦІЛЮВИХ СОЦІАЛЬНИХ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Мета: вивчити досвід планування цільової соціальної програми розвитку фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області.

Методи: теоретичний аналіз та узагальнення та аналіз документальних матеріалів.

Результати. Подальший розвиток фізичної культури та спорту на місцевому рівні зіткнувся зі значними ускладненнями внаслідок дії кризових явищ для сучасного українського суспільства. Тому актуальним є вивчення досвіду планування цільової соціальної програми розвитку фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області. Механізми державного регулювання фізичної культури та спорту будуються на засадах децентралізації. Серед основних напрямів розвитку фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області після 2016 року відбулися певні структурні та змістові зміни, які в більшій мірі відображаються специфіку предметної сфери діяльності за визначеним напрямом.

Висновки. Для Програм розвитку фізичної культури та спорту в межах Івано-Франківської області упродовж 2012–2022 рр. виявлено сталість визначень та формулювань базових положень при цьому фінансове забезпечення реалізації напрямів в їхніх межах систематично зростає. В окремих періодах систематично збільшується на 3,16–12,47%, проте спостерігаються роки найбільших відсоткових змін 36,48 та 109,57% порівняно з останнім роком попереднього періоду планування.

Ключові слова: програма, планування, період, напрями, розвиток.

Content of targeted social programs for the development of physical culture and sports in Ivano-Frankivsk region

Kostiantyn Lyseiko, Yaroslav Yatsiv, Maryan Pityn

Objective: to study the experience of planning a targeted social program for the development of physical culture and sports in Ivano-Frankivsk region.

Methods: theoretical analysis and generalization, analysis of documentary materials.

Results. The responsibility of the regional authorities to the territorial community has been strengthened recently. Unfortunately, today all the processes of normal functioning of the field of

physical culture and sports are objectively complicated. Consecutively, the first significant changes are associated with a change in domestic political organization, i.e. decentralization, followed by quarantine restrictions and war. Therefore, it is important to study the experience of planning a targeted social program for the development of physical culture and sports in Ivano-Frankivsk region. Mechanisms of state regulation of physical culture and sports are based on the principles of decentralization. That is, the opportunities of local government to develop sport and health organizations, youth sport sections, control the development of certain areas of physical education and sport among children and youth of the region, the promotion of healthy lifestyles and more. Among the main directions of development of physical culture and sport in Ivano-Frankivsk region after 2016 there were some structural and substantive changes, which are more reflected in the specifics of the subject area of activity in a particular area.

Conclusions. *When planning the Program of development of physical culture and sport within Ivano-Frankivsk region there is a consistency of definitions and formulations of basic provisions, which gives grounds for statements about lack of consideration of objective factors influencing the industry during a significant period of activity, in particular, the lack of consideration of the individuality of the regional context. Financial support for the implementation of areas within the social programs for the development of physical culture and sport in Ivano-Frankivsk region is systematically increasing within certain planning periods by 3.16-12.47%. However, there are years of the largest percentage changes (36.48 and 109.57% compared to the last year of the previous planning period).*

Key words: *program, planning, period, directions, development.*

Постановка проблеми. Процеси децентралізації стосуються усіх сфер діяльності та визначають важливість участі в їх регулюванні об'єднаних територіальних громад на місцевому рівні [2, 4, 8]. Сфера фізичної культури і спорту є невід'ємною частиною здоров'язберігаючого компоненту громади, формування та збереження пріоритетів гармонійного розвитку населення різних вікових та інших соціальних груп, підвищення спортивних результатів та підвищення залученості різних груп населення до активного дозвілля й занять фізичною культурою і спортом тощо [1, 3, 5].

Підкоряючись загальним закономірностям та принципам розвитку фізичної культури та спорту, теоретичними та методичними положеннями діяльності суб'єктів сфери фізичної культури і спорту в Україні, розвиток ігрових видів спорту на місцевому рівні (територіальні громади) повинен передбачати з'ясування актуальних цілей цього процесу [1, 3, 5, 8, 11].

Нажаль на сьогодні усі процеси нормального функціонування галузі фізичної культури та спорту об'єктивно ускладнилися. Послідовно перші суттєві зміни пов'язані зі зміною внутрішньополітичної організації, тобто децентралізацією (починаючи з 2014 року), у подальшому карантинними обмеженнями (від 12.03.2020 року) та війною (від 24.02.2022 р.). Тому набуває актуальності вивчення досвіду планування цільової соціальної програми розвитку фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. За останній час відбулося посилення відповідальності органів влади регіону перед територіальною громадою. Вивчення наукової та методичної літератури дало змогу виявити фундаментальні праці професора В. В. Приходько [9, 10]. У них він характеризує прагнення людини до фізичної досконалості через залучення до спортивної діяльності як елемент перетворення особистості спортсмена.

Науковець С.В. Ліщук [4] вказує, що на відміну від розвинених країн, в Україні відсутня якісна мотивація працівників різних сфер діяльності до підтримання власного рівня здоров'я та задовільної фізичної підготовленості. Автором сформовано пропозиції органам державної влади, серед яких запровадити економічне стимулювання суб'єктів, що надають спортивні та фізкультурно-оздоровчі послуги; створити сприятливі умови для активних занять спортом за місцем проживання.

У своїх дослідженнях Г. М. Пуятіна [11] вказує на обов'язковість врахування при розробці політики фізичної культури та спорту на всіх рівнях має враховувати принцип субсидарності й автономії керівних структур. Окрім цього нею визначено ще ряд важливих компонентів ефективного розвитку галузі.

Разом із тим І. В. Шевчук [15] вказує на розробленість проекту Стратегії розвитку фізичної культури і спорту в регіонах України [13]. Фахівець рекомендує розглядати її як керівництво до дії, що дає змогу якісно координувати діяльність органів державної влади, залучати їхні функціональні резерви до забезпечення сталого розвитку фізичної культури і спорту на регіональному рівні.

У підтримку зазначеного М. В. Дутчак [1] вказує на певну недооцінку можливостей рухової активності у забезпеченні здорового способу життя та покращенні здоров'я членів суспільства, профілактиці серед різних верств населення виникненню шкідливих звичок, сприянні вирішенню ряду нагальних соціально-економічних проблем.

При цьому Р. О. Сушко [14] сучасними чинниками глобалізації сфери спорту визначено демонстрацію високих показників ефективності й результативності участі в змаганнях уже в дитячому віці; ранній початок спортивних виступів тощо.

Закономірно механізми державного регулювання фізичної культури та спорту будуються на засадах децентралізації. Тобто можливостях місцевого самоврядування до розвитку спортивно-оздоровчих організацій, молодіжних спортивних секцій, контролю розвитку окремих напрямів фізичного виховання і спорту серед дітей та молоді регіону, популяризації здорового способу життя тощо.

Мета дослідження: вивчити досвід планування цільової соціальної програми розвитку фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення (вивчення змісту наукової та методичної літератури, даних мережі Інтернет для встановлення рівня вивченості проблеми дослідження); аналіз документальних матеріалів (вивчення змісту нормативно-правових документів регіонального рівня з розвитку фізичної культури і спорту Івано-Франківської області).

Результати і дискусія. Основним суб'єктом державного регулювання з питань фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області виступає головне управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації.

Це дає підстави в межах вивчення організаційних аспектів звернутися до офіційних документів, пов'язаних із планування роботи цього управлінського сектору за певний період.

Зрозуміло, що для кожного періоду планування, зазвичай п'ять років, характерна своя сукупність об'єктивних та суб'єктивних чинників. Як ми зазначали, це першочергово Революція Гідності (2014 р.), пандемія коронавірусу (2020 р.) та війна проти росії (2022 р.).

Серед доступних документальних матеріалів ми віднайшли цільові соціальні програми розвитку фізичної культури та спорту на Івано-Франківщині починаючи з 2012 року.

Основним періодом планування визначено п'ять років. За 2012–2016 роки очікуваними результатами реалізації Програми [12] було передбачено: загальний розвиток фізичної культури та спорту на основі нових економічних перетворень і ринкових відносин; залучення дітей, підлітків і молоді до регулярних занять фізичною культурою та спортом. Планувалося збільшити до 15 відсотків кількість залучених до відповідного виду діяльності від загальної кількості учнівської молоді. Такі самі темпи приросту передбачалися для підвищення рівня залучення громадян до занять фізичною культурою та спортом від загальної кількості населення області. Окрім цього серед планованих результатів були також стандартизовані формулювання щодо покращення стану матеріально-технічної бази закладів фізичної культури і спорту, підвищення якісного рівня підбору кадрів, створення належних умов для ефективної підготовки спортсменів високої кваліфікації.

Відзначимо, що для змісту Програми на 2017–2022 рр. [6] та на 2022–2026 рр. [7] формулювання очікуваних результатів залишилося ідентичним. Хоча за період дії кожної з них програми відбулися значні соціально-політичні та економічні перетворення в межах України.

Можна стверджувати про відсутність оперативної та стратегічної корекції в плануванні очікуваних результатів соціальної діяльності у сфері фізичної культури та спорту на рівні обласного управління. Отже наявною є необхідність якісного вивчення та врахування базових компонентів для очікуваних результатів таких програм.

На наш погляд узагальнюючим компонентом програм є мета. При аналізуванні змісту Програм 2012–2016 рр. [12], 2017–2021 рр. [6] та 2022–2026 рр. [7] ми зіткнулися з критичною ситуацією, що полягає в ідентичності формулювань цього компоненту програми.

Ми не заперечуємо важливість запропонованих сталих положень мети [6, 7, 12], а саме:

- формування здорового способу життя, орієнтація громадян на поетапне формування ефективної моделі розвитку фізичної культури і спорту на демократичних та гуманістичних засадах;
- створення умов для забезпечення оптимальної рухової активності кожної людини, досягнення нею достатнього рівня фізичної та функціональної підготовленості, задоволення спортивних видовищних запитів населення;
- максимальне залучення дітей, підлітків, юнаків до занять спортом, створення обдарованим особам умов для реалізації їхніх здібностей у спорті вищих досягнень.

Проте, на наш погляд це є достатньо значною помилкою в управлінській сфері та потребує переосмислення. Адже упродовж 2011–2021 рр. (тривалість програм та періодів їхнього формування) в Україні відбувалися зміни у різних сферах діяльності людини загалом. Це безперечно позначалося на структурі потребово-мотиваційного компоненту, а також забезпеченні та усвідомленні значення та ролі фізичної культури та спорту в житті суспільства на загальнонаціональному та регіональному рівнях. Також, самі процеси, характерні для галузі фізичної культури та спорту мали б стимулювати певну варіативність у формулюванні мети програми з розвитку фізичної культури та спорту на регіональному (обласному рівні).

Безперечно, що реалізація мети міститься в сформульованих завданнях. Вони розкриті окремим блоком у кожній з запропонованих програм. Нажаль в змісті аналізованих Програм [6, 7, 12] відсутня варіативність. Для усіх трьох часових відтинків пропонується однаковий набір завдань, що ставить під питання врахування ключових чинників розвитку галузі фізичної культури на теренах Івано-Франківської області у кожному з планових відтинків.

Таким чином перелік завдань цільової соціальної програми розвитку фізичної культури та спорту на період 2012–2026 роки містить такі пункти [6, 7, 12]:

- удосконалення та впровадження ефективних форм залучення різних груп населення до регулярних занять фізичною культурою і спортом;
- формування у населення інтересу і звичок до занять фізичними вправами;
- підвищення якості роботи дитячо-юнацького спорту, системи відбору обдарованих осіб до резервного спорту, створення умов для розвитку індивідуальних здібностей спортсменів на етапах багаторічної підготовки;

- збереження існуючої мережі об'єктів і закладів фізичної культури і спорту, ефективного їх використання та будівництво сучасних спортивних споруд;
- удосконалення економічних засад у сфері фізичної культури і спорту, запровадження ефективного кадрового, фінансового, матеріально-технічного, наукового, методичного та інформаційного забезпечення.

Єдиним відмінним елементом для Програми на 2022–2026 рр. [7] стало включення до структури завдань ще одного пункту, пов'язаного з цифровою трансформацією сфери фізичної культури та спорту.

Серед основних напрямів на які спрямований розвиток фізичної культури і спорту спостерігаємо такі: фізичне виховання і фізкультурно-оздоровча робота у навчально-виховній сфері, фізкультурно-оздоровча робота у виробничій та соціально-побутовій сферах, фізичне виховання серед сільського населення, фізична підготовка у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, дитячо-юнацький спорт та спорт вищих досягнень, масовий спорт, фізкультурно-оздоровча, реабілітаційна та спортивна діяльність серед інвалідів, спорт ветеранів, фінансове забезпечення, кадрове забезпечення, соціальний захист, медичне забезпечення, матеріально-технічне забезпечення закладів фізичної культури і спорту, інформаційне забезпечення [12].

Однак при планування наступний періодів акценти в структурі напрямів реалізації Програм [6, 7] зазнали певних змін.

У запропонованих варіантах на 2017–2021 та 2022–2026 рр. основні напрями розвитку фізичної культури і спорту в Івано-Франківській області пов'язані зі створенням умов для забезпечення оптимальної рухової активності різних груп населення для зміцнення здоров'я з урахуванням інтересів, здібностей та індивідуальних особливостей кожного; забезпеченням функціонування та вдосконалення мережі закладів фізичної культури та спорту; підтримкою та розвитку олімпійського, неолімпійського, паралімпійського та дефлімпійського руху; розбудовою спортивної інфраструктури, в тому числі будівництва та модернізації спортивних споруд із залученням коштів інвесторів; кадровим та фінансовим забезпеченням; організаційним та нормативно-правовим забезпеченням; налагодженням міжнародних зв'язків.

Для варіанту Програми зразка 2022–2026 рр. [7], порівняно із попереднім додатково внесено напрям з цифрової трансформації сфери фізичної культури та спорту.

Таким чином ми спостерігаємо, що при визначення основних напрямів реалізації програми, відповідальні за укладання відповідного документу здійснили перехід від різносторонніх та всеохоплюючих напрямів, які зачіпають різні сфери діяльності людини до більш конкретизованих та стратегічно визначальних для фізичної культури та спорту.

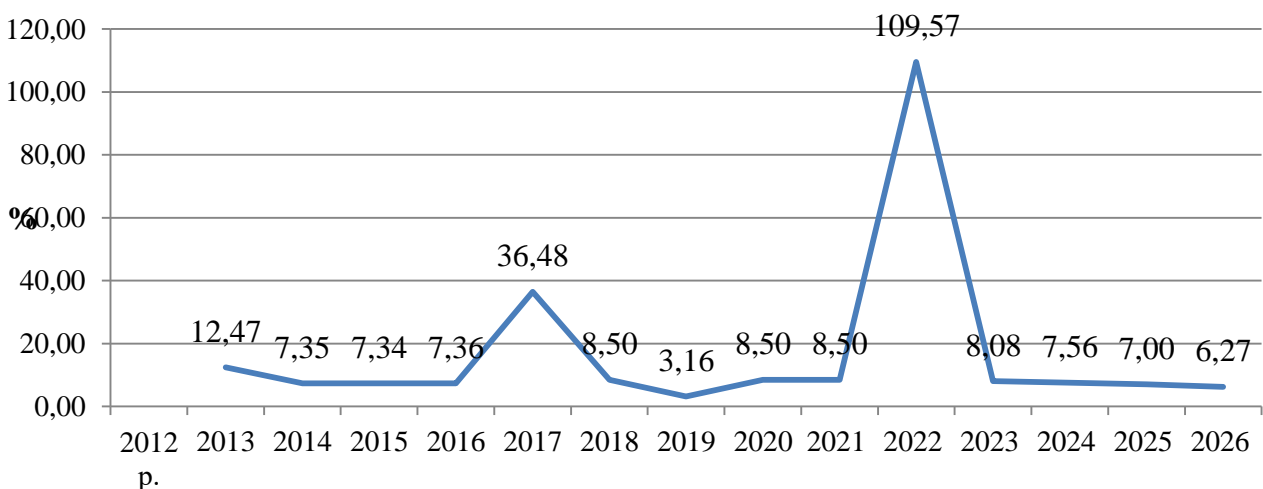
Аналізуючи фінансову складову програм [6, 7, 12] ми отримали наступні дані. У Програмі на 2012–2016 рр. серед джерел фінансування було розглянуто надходження з обласного, районного та міського бюджет й інші джерела. Співвідношення яких становило 32,81%, 60,29% та 6,90% відповідно. У подальшому основним джерелом надходжень було визначено лише обласний бюджет.

При порівнянні загальних витрат за програмами розвитку фізичної культури та спорту на 2012–2026 рр. ми спостерігали певні коливання. За цей період було розроблено та затверджено три програми на 2012–2016, 2017–2021 та 2022–2026 рр. Порівняно із першим відтинком сума планованих витрат згідно програм була зменшена на 40,61%. Що, скоріш за все зумовлене зменшенням кількості джерел фінансування.

Якщо до уваги брати виключно джерело обласного бюджету Івано-Франківської області, то на другий період (2017–2021 рр. [6]) було заплановано на 80,98% більші витрати, а на третій (2022–2026 рр. [7]) – на 179,6% більше порівняно із другим та більш ніж у чотири рази більше, порівняно із першим.

Така ситуація є цілком закономірною, внаслідок збільшення уваги до питань фізичної культури та спорту на регіональному рівні. Це стало наслідком реалізації процесів децентралізації та набором інших об'єктивних соціально-економічних чинників, які характерні у визначені періоди.

Аналізування даних за окремими роками дало змогу стверджувати про постійне зростання витрат упродовж усього аналізованого періоду (2012–2026 рр., рис.). Нажаль окремі показники, особливо з 2022 року залишаються виключно в документах планування. Адже з початком війни фінансові ресурси України зазнали суттєвого перерозподілу на державному та місцевому рівнях.

Рис. Плановані темпи приросту фінансування витрат за програмою розвитку фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області.

Встановлено, що в межах окремих часових відтинків (2012–2016, 2017–2021 та 2022–2026 рр.) спостерігаються відносно невисокі значення відсоткових змін витрат за різними напрямами на розвиток фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області.

У першому часовому відтинку 2012–2016 рр. [12] з кожним роком плановані витрати на реалізацію заходів з фізичної культури та спорту на Івано-Франківщині зростали на 7,35–12,47%; 2017–2021 рр. [6] – на 3,16–8,50% та 2022–2026 рр. – 6,27–8,08% порівняно із попереднім роком.

Проте найбільші показники приросту витрат спостерігалися в межах перехідних років між тими ж часовими відтинками. В межах переходу від плану 2012–2016 рр. [12] до 2017–2021 рр. [6] підвищення планованих витрат на поточний рік підвищилися на 36,48% порівняно з попереднім. Ще більш вираженою ситуація була для другого (2017–2021 рр. [6]) та третього (2022–2026 рр. [7]) аналізованого періоду – 109,57%.

На наш погляд це може свідчити про наявність суттєвих розбіжностей між планованими показниками та реальним виконанням поточного плану. Що, своєю чергою, вимагає підвищення очікувань (витрат) на наступний період планування загалом. Тобто витрати, які видаються реальними перед початком відповідного періоду планування (2011, 2016, 2021 роки) нівелюються соціально-економічними процесами, що виникають у тому ж періоді. Звернемо увагу, що це було притаманно для кожного із аналізованих документів (періоду планування), а причинами цього були Революція Гідності, пандемія коронавірусу та війна проти росії.

Висновки. При плануванні Програми розвитку фізичної культури та спорту в межах Івано-Франківської області спостерігається сталість визначень та формулювань базових положень (очікувані результати, мета), що дає підстави для тверджень про відсутність урахування об'єктивних чинників впливу на дану галузь упродовж значного періоду діяльності та, зокрема, відсутність урахування індивідуальності регіонального (обласного) контексту.

Серед основних напрямів розвитку фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області після 2016 року відбулися певні структурні та змістові зміни, які в більшій мірі відображаються специфіку предметної сфери діяльності за визначеним напрямом.

Фінансове забезпечення реалізації напрямів в межах соціальних програм з розвитку фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області систематично зростає в межах окремих періодів планування на 3,16–12,47%. Проте спостерігаються роки найбільших відсоткових змін 36,48 та 109,57% порівняно з останнім роком попереднього періоду планування.

Перспективи подальших досліджень передбачають аналіз інших груп нормативно-правових та програмних документів, які регулюють розвиток фізичної культури та спорту на теренах Івано-Франківської області.

Література

1. Дутчак МВ. Теоретико-методологічні засади формування системи спорту для всіх в Україні [автореферат]. Київ; 2009; 41.
2. Лисейко КВ, Яців ЯМ, Пітин МП. Зміст наукового обговорення розвитку ігрових видів спорту в Україні в умовах децентралізації / За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021;12(144)21: 84–90.
3. Лисейко КВ, Яців ЯМ. Розвиток спортивних ігор у територіальних громадах Івано-Франківської області: перспективи досліджень. Фізичне виховання та спорт. Запоріжжя, 2021;3:32–8.
4. Ліщук СВ. Механізми державного регулювання розвитку фізичної культури та спорту України [дисертація]. Рівне, 2015;200.
5. Мельник М, Пітин М. Кадрове забезпечення студентського спорту України впродовж 2000–2014 років. Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2015;11 (66):108–111.
6. Обласна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури та спорту на 2017-2021 роки. Івано-Франківськ;8.
7. Обласна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури та спорту на 2022-2026 роки. Івано-Франківськ;30.
8. Палатний А. Зміст нормативно-правових документів сфери фізичної культури та спорту в контексті розвитку олімпійських спортивних єдиноборств. Спортивна наука України, 2017;6(82):39–48.
9. Приходько В. До проблеми визначення сутності суб'єкта спортивної діяльності. Спортивний вісник Придніпров'я, 2017;2:125–31.
10. Приходько В. До проблеми удосконалення вітчизняної системи підготовки спортсменів. Спортивний вісник Придніпров'я, 2018;1:70–5.
11. Путьатіна Г. Інституційне забезпечення участі громади в розвитку сфери фізичної культури та спорту. Молодіжний науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту імені Лесі Українки. Серія: Фізичне виховання і спорт, 2015;19:27–31
12. Регіональна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури та спорту на 2012-2016 роки. Івано-Франківськ;10.

13. Стратегія сталого розвитку “Україна – 2020” : схвалена Указом Президента України № 5/2015 від 12.01.2015 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

14. Сушко РО. Розвиток спортивних ігор в умовах глобалізації (на матеріалі баскетболу): монограф., Київ: Центр учбової літератури, 2017;360.

15. Шевчук І. Стратегічне планування та програмно-цільовий підхід розвитку фізичної культури та спорту в регіонах. Інвестиції: практика та досві, 2014;17:192–6.

References

1. Dutchak MV. Theoretical and methodological principles of forming a sports system for all in Ukraine [abstract]. Kyiv; 2009; 41.

2. Lyseiko KV, Yatsiv YAM, Pitin MP. Contents of scientific discussion of the development of game sports in Ukraine in the context of decentralization / Ed. OV Tymoshenko. Kyiv: MPU Publishing House. Dragomanova, 2021; 12 (144) 21: 84–90.

3. Lyseiko KV, Yatsiv YAM. Development of sports games in territorial communities of Ivano-Frankivsk region: research perspectives. Physical education and sports. Zaporozhye, 2021; 3: 32–8.

4. Lishchuk SV. Mechanisms of state regulation of the development of physical culture and sports of Ukraine [dissertation]. Rivne, 2015; 200.

5. Melnyk M, Pityn M. Staffing of student sports of Ukraine during 2000–2014. Scientific journal of NPU named after M.P. Драгоманова. Series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv: NPU Publishing House. M.P. Dragomanova, 2015; 11 (66): 108–111.

6. Regional target social program for the development of physical culture and sports for 2017-2021. Ivano-Frankivsk; 8.

7. Regional target social program for the development of physical culture and sports for 2022-2026. Ivano-Frankivsk; 30.

8. Palatnyy A. The content of legal documents in the field of physical culture and sports in the context of the development of Olympic martial arts. Sports Science of Ukraine, 2017; 6 (82): 39–48.

9. Prihodko V. To the problem of determining the essence of the subject of sports activity. Sports Bulletin of the Dnieper, 2017; 2: 125-31.

10. Prihodko V. On the problem of improving the domestic system of training athletes. Sports Bulletin of the Dnieper, 2018; 1: 70–5.

11. Putyatina G. Institutional support for community participation in the development of physical culture and sports. Youth Scientific Bulletin of Eastern Europe. nat. Lesya Ukrainka University. Series: Physical Education and Sports, 2015; 19: 27–31
12. Regional target social program for the development of physical culture and sports for 2012-2016. Ivano-Frankivsk; 10.
13. Sustainable Development Strategy “Ukraine - 2020”: approved by the Decree of the President of Ukraine № 5/2015 of 12.01.2015 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
14. Sushko RO. Development of sports games in the context of globalization (on the material of basketball): monograph., Kyiv: Center for Educational Literature, 2017; 360.
15. Shevchuk I. Strategic planning and program-target approach to the development of physical culture and sports in the regions. Investments: Practice and Experience, 2014; 17: 192–6.

Kostiantyn Lyseiko

*postgraduate student Department of Sports and Pedagogical Disciplines
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
57 Shevchenko str. 76018, Ivano-Frankivsk
tlum_vms@meta.ua ORCID: 0000-0001-7776-2714*

Yaroslav Yatsiv,

*PhD (pedagogical sciences), professor,
Department of Sports and Pedagogical Disciplines
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
57 Shevchenko str. 76018, Ivano-Frankivsk
yaroslav.yatsiv@pnu.edu.ua ORCID: 0000-0003-2474-0401*

Maryan Pityn,

*DSc (Physical Education and Sports), professor,
Department of Sports Theory and Physical Culture, 79007, Lviv State University of Physical
Culture named after Ivan Bobersky, st.Kosciuszko, 11, Lviv, Ukraine,
pityn7@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3537-4745*